

बाल सुरक्षानीति

बालबालिका सुरक्षित, मूल्यवान् र विश्वव्यापी रूपमा प्रतिस्पर्धी हुन सक्ने समाजको परिदृष्टि र बालबालिकालाई जिउनु, प्रतिभा विकास गर्न र सफल हुन मद्दत गर्ने ध्येयले बालबालिकाका लागि कामगर्ने संघसंस्था तथा व्यक्तिविशेषले निम्नानुसारका मूलभूत मूल्यमान्यता, मार्गदर्शक सिद्धान्त, बालसंरक्षण नीति, लक्ष्य, प्रतिबद्धता र आचार संहितालाई कार्यपद्धतिका अभिन्न अङ्गका रूपमा बाल सुरक्षानीति अवलम्बन गरौं ।

मूलभूत मूल्यमान्यता र सिद्धान्त

- ◆ बालबालिका विरुद्ध हुने जुनसुकै प्रकारका भेदभावको असहनता (शून्य सहनशीलता)
- ◆ गैरराजनीतिक, गैरधार्मिक, गैरस्वनिर्णयात्मक, कर काप रहित पारदर्शी र उत्तरदायी कार्य सञ्चालन
- ◆ बालबालिकाको मर्यादा र गोपनीयताको सम्मान
- ◆ लैङ्गिक समानता र समावेशिता ।

बालसंरक्षण नीति

- ◆ परिवार, समुदाय, विद्यालय, प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र (ईसीडी) र बृहत्तर समाजमा हुन सक्ने सबै प्रकार का दुर्व्यवहार, भेदभाव र शोषणबाट बालबालिकालाई जोगाउने
- ◆ बालबालिकाका लागि कामगर्ने सबै कर्मचारी, कार्य समिति सदस्यहरू र सरोकारवालाहरूले बाल संरक्षण नीति पूरापूर पालनगर्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

- ◆ अन्तरराष्ट्रिय मापदण्डहरू सबैको पालना गर्दै सबै उमेरका सबै बालबालिकाका अधिकारहरूको सम्मान, संरक्षण र परिपूर्ति गर्ने
- ◆ शिक्षा, स्वास्थ्यसेवा र सामाजिक सहभागिताका सबै क्षेत्रमा बालबालिकाको सहभागितालाई सहज र सुनिश्चित बनाउने ।

लक्ष्य

- ◆ कार्यक्रम वा क्रियाकलापका नतिजा स्वस्म शून्यहानि अनुभव हुने गरी बालबालिकालाई हानि, शोषण र दुर्व्यवहारबाट जोगाउने
- ◆ स्पष्ट र पारदर्शी प्रतिवेदन प्रणालीद्वारा सबै कर्तव्य पालकहरूलाई अनुचित आशङ्का वा गलत आरोपहरूबाट जोगाउने
- ◆ बालबिजाईलाई हतोत्साहित गरी सङ्गठनात्मक सदाचारिता र प्रतिष्ठाको रक्षा गर्ने ।

प्रतिबद्धता	स्वीकार्य व्यवहार	अस्वीकार्य व्यवहार
<ul style="list-style-type: none"> संरक्षणका जोखिमहरू ले खाजोखा गर्ने र जोखिम व्यवस्थापनका रणनीतिहरू, प्रशिक्षण र प्रत्युक्ति प्रक्रियामा सांस्कृतिक सवालहरूलाई समेट्ने निवारणात्मक उपायलाई उच्चतम प्राथमिकता र प्रश्रयमा राख्ने बालसंरक्षणको अवधारणामा अद्यावधिक र प्रशिक्षित हुने अनुगमन मूल्याङ्कनमा राष्ट्रिय कानून र प्रक्रियाहरूलाई ध्यानमा राख्ने बालअधिकार अतिक्रमणका आरोप र घटनाहरूको छानबिनमा गोप्यता र संवेदनशीलतालाई उच्चतम प्रयोग गर्ने अपाङ्गता लगायतका सबै सङ्कटासन्न बालबालिकाको सुरक्षा, सहभागिता र मर्यादा सुनिश्चित गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> बालसंरक्षण नीतिसँग परिचित र घनिष्ठ र हने व्यवहार बालबालिकाका जात, वर्ण, लिङ्ग, भाषा, धर्म, सामाजिक (आर्थिक स्थिति, र राजनीतिक वा अन्य विचार, राष्ट्रिय, जातीय वा सामाजिक उत्पत्ति, सम्पत्ति, अपाङ्गता, जन्म वा अन्य स्थितिको पर्वाह नगरीकन सम्मानपूर्ण व्यवहार बालबालिकाको सङ्कटासन्न अवस्था निराकरण गरी तिनका आशा र मर्यादाको प्रवर्द्धन बालबालिका सहभागिता प्रवर्द्धन सेवा प्रदायकमा जवाफदेहीता सुनिश्चित गर्ने प्रयत्न बालबालिकालाई तिनका अधिकार सम्बन्धी प्रावधानको बारे सुसूचित गर्ने काम दुर्व्यवहार र शोषणका जोखिम कम गर्न परिवार, विद्यालय र अन्य समुदायको सुदृढीकरण बालबालिकासँगको कुराकानी र अन्तर्वार्ता गर्दा बालमैत्री पद्धतिको अवलम्बन शोषण र दुर्व्यवहारका आरोप आए शीघ्रातिशीघ्र प्रतिवेदनतथा खुलासा गर्ने कार्यसम्पादन गर्दा बालबालिकासँगै अको वयस्क व्यक्तिको उपस्थिति निश्चित पारी खुला रूपमा कामगर्ने बालबालिकाका दृष्टिकोण र भनाइ सुन्ने र सम्बन्धित निर्णय प्रक्रियामा तिनलाई संलग्न हुनदिने बालबालिकाको सर्वोत्तम हितका लागि विभिन्न परिस्थितिप्रति संवेदनशील भई विभेद-रहित कार्य गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> बालबालिकाको आत्मसम्मानलाई खतरा वा चोट पार्ने वा तिनमा भावनात्मक र उद्देगात्मक दुराचार हुन सक्ने अनुपयुक्त, अपमानकारी, हैरान गर्ने, छाडा, हेला हुने, यौनउत्तेजक वा सांस्कृतिक रूपमा असंवेदनशील भाषा प्रयोग वा व्यवहार सुम्सुम्याउने, समाल्ने, अँगालो हाल्ने, चुम्बनगर्ने वा छुनेजस्ता शोषण र दुर्व्यवहार पूर्ण हुने कुनै पनि गतिविधि बालबालिकालाई कुनै पनि प्रकारको यौन गतिविधि वा कार्यहरूमा संलग्न गराउने क्रियाकलाप बालबालिकासँग अनावश्यक सम्पर्क अन्य सदस्यको उपस्थिति विना बालबालिकासँग एकलै समय बिताउने कुरा कुनै पनि माध्यमबाट बाल अश्लील चित्रहरूमा पहुँच राख्ने कार्य कुनै पनि स्वस्वयमा बालबालिकालाई शारीरिक सजाय गर्ने कार्य उमेर वा विकासको चरणअनुसार अनुपयुक्त हुने अनि शिक्षा, आराम र मनोरञ्जनको समयलाई धक्का पुग्ने वा चोटपटकका जोखिम हुने गरी बालबालिकालाई घरायसी वा अन्य श्रममा लगाउने कुरा कुनै बालबालिकालाई विशेष रूपले गरिने पक्षपात वा बहिष्करण गर्ने कार्य बालबालिकालाई तिरस्कार/बेवास्ता/उपेक्षा गर्न सहमति जनाउने कुरा दिन वा पूरा गर्न नसक्ने कुनै पनि वाचा

यो सूची आफैमा पूर्ण होइन, आचार व्यवहार अवलम्बन गर्नेरगराउने दायित्व विशेषतः बालबालिकाका क्षेत्रमा काम गर्ने सङ्घसंस्थाका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारी, सदस्यहरू, स्वयंसेवक, प्रशिक्षक, शिक्षक, सहजकर्ताहरू र तिनका परिवारका सदस्यहरूको हुनेछ ।